Формули-побажання також не часто вживані в кореспонденціях Куліша. Так, у листі до І. Хильчевського*: по сій мові та бувайте здорові, Твій Куліш*; у листі до І. Пулюя: *Ну, бувайте ж здорові та не забувайте мене. Ваш П. Куліш.*

Листування Пантелеймона Куліша відображає досить високий рівень розвитку української літературної мови другої половини XIX ст. Мова його епістолярію насичена іншомовною лексикою, словами з абстрактним значенням, суспільно-політичною, науковою, літературно-художньою лексикою і термінологією. У листах П. Куліша не раз ставилися й розв'язувалися важливі мовні проблеми, тут шліфувалася його мовна майстерність, вироблявся індивідуальний стиль.

Література

1. Вибрані листи Пантелеймона Куліша українською мовою писані. Нью-Йорк, Торонто, 1984. 326 с.
2. Возняк М. Останні зносини П. Куліша з галичанами (З додатком його листування з М. Павликом). Записки НТШ. Львів, 1928. Т. 148. С. 165–240.
3. Гиндин С. Биография в структуре писем и эпистолярного поведения. Язык и личность. Москва, 1989. С. 63–77.
4. Грицютенко І. Естетична функція художнього слова (В українській прозі 30-60-х рр. XIX століття). Львів, 1972. 180 с.
5. Петров В. Романи Куліша. Київ, 1994. С. 15-194.
6. Шевельов Ю. Кулішеві листи і Куліш у листах. Вибрані листи Пантелеймона Куліша українською мовою писані. Нью-Йорк, Торонто, 1984. С. 19-57.

Вікторія Сосуля

м. Вінниця

(Наук. керівн. – канд.філол.наук, доц. Богатько В. В.)

ФОЛЬКЛОРНІ ДЖЕРЕЛА В МОВОТВОРЧОСТІ ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Анотація

У статті розглянуто фольклорні джерела в мовотворчості Пантелеймона Куліша.

Ключові слова: стиль, фольклор, Пантелеймон Куліш, мовно-стилістичні особливості.

Аннотация

В статье рассмотрены фольклорные источники в языке Пантелеймона Кулиша.

Ключевые слова: *стиль, фольклор, Пантелеймон Кулиш, культурно-*

стилистические особенности.

Summary

The article deals with folklore sources in Panteleimon Kulish's language.

Keywords: *style, folklore, Panteleimon Kulish, linguistic and stylistic features.*

На зламі 50-60-х років Пантелеймон Куліш наголошував на тому, що українська література повинна правдиво відображати насамперед національну своєрідність, висував вимогу «живої етнографії» – достовірного відтворення національного характеру, селянського побуту, народних звичаїв та обрядів, орієнтував письменників на фольклорно-оповідну традицію, творче опрацювання образного слова народу. До того ж, як і кінець XVIII – поч. XIX ст., «цей період маркований посиленою увагою на серйозному науковому рівні до здобутків українського народнопісенного фольклору. Як результат – збирання фольклорних матеріалів, а в періодиці того часу (журналах, альманахах) усталюється практика писемної фіксації, введення у літературно-художній обіг і перетворення писемних форм фольклорних творів на окремий різновид художнього стилю» [5, с. 35].

Сам Пантелеймон Куліш долучився до цього процесу, він «доглибно вивчав фольклор, просто таки занурювався в нього», тому й у його літературно-критичних виступах наскрізною є думка про те, що письменство має виростати з національного, фольклорного ґрунту. Саме фольклорні, етнографічні та інші записи усного мовлення стверджують народність основного лексичного складу української літературної мови, показують, як лексика літературної мови корениться в живій народній мові [1, с. 44].

Мовна картина світу письменника, охоплюючи фольклорні мовні засоби, відображає національну форму світосприймання. У майстерності використання народнопісенних надбань виявляється індивідуальність митця. Пантелеймон Куліш у поетичній творчості постійно звертався до фольклорного джерела, але найбільшою заслугою його є те, що «писемні формули і прийоми були перенесені ним в мову української художньої прози» [5, с. 36].

У романі «Чорна рада» фольклорно-мовний матеріал у загальній системі «мови мистецтва» посідає помітне місце. Автор вводить його в систему засобів

художнього вираження задуму, розкриття дійсності (предмети, особи, дії, процеси, зображення природи і т. ін.), робить його складовою частиною мовної оболонки, в якій втілено зміст роману. Фольклорні мовні засоби разом з усномовними та літописно-книжними в структурі роману органічно пов'язані з його «змістом». На художньо-образному спрямуванні кожного з них помітні виразні сліди впливу естетичної концепції «етнографічної точності», в якій Пантелеймон Куліш відводить особливу роль мові. Усі фольклорні контексти сприяють рухові сюжету роману і заглибленню в настрій, дії і вчинки персонажів, відтворенню колориту епохи [2, с. 149].

Чимало поетичних текстів Пантелеймон Куліша побудовані на образно-естетичній трансформації народнопоетичних джерел, зокрема – історичних пісень: «*Не вважали гайдабури На козацьку вроду, Рвали тіло по кусочку, Кидали у воду»* («Ой не дбали вражі ляхи На козацьку вроду, Рвали тіло по шматочку, Пускали на воду») [6, с. 354]; дум: «*Будеш кров ворожу Із піском мішати...»* («...Кров їх лядську в полі З жовтим піском мішайте») [6, с. 292]; обрядової поезії: «*Ой заграно мені і забубнено, Тільки мене не полюблено...»* («В неділеньку рано На дворі заграно, Ой загадано і забубнено, Бояри пробуджено») [6, с. 321] та ін.

Характерні для поезії Пантелеймон Куліша і зачини, що нагадують народну пісню з конструктом-початком *Ой* ... на зразок: «*Ой* німує, ой сумує Наша вбога хата» [6, с. 270]; «*Ой* давно була – В непам'ять пішла – Нещаслива година...» [6, с. 276]; «*Ой* не голуб затуркотав, У віконце добиваючись...» [6, с. 307] та ін.

Подібно до фольклорних текстів у творчості Пантелеймона Куліша символами рідної землі є слова-образи: *хата, степ, соловей, бандура, верба* тощо.

Фольклоризм *хата* він використовує у прозі як символ батьківської спадщини, господарства, родини, достатку: «Тут уже й дівчата годі мені гультяя приспівувати: вже в мене *свій двір, своя хата»* [6, с. 188]. Автор поетизує цей образ, персоніфікує його: «...*хата* чепурна, висока, білим

причілком на улицю з-під верби, мов молодиця світлоока, дивиться» [6, с. 185]; «І *хата*, кажуть, у неї, як віночок» [6, с. 202]. У поетичному контексті слово-образ *хата* часто трансформується у символ Вітчизни, України. Замість займенника *своя* автор використовує займенник *наша*, поєднує фольклоризм, від якого утворює демінутив *хатиночка* з епітетами *рідна, славна, вбога, німа, сирітська, похилая*, *старенька*: «*Наша хата* була здавна На всім світі славна...» [6, с. 269]; «Було гучно, було бучно, Та встав брат на брата, – Ой замовкла, похилилась *Наша рідна хата»* [6, с. 270].

Багато контекстів засвідчують асоціативний зв'язок між поняттям «рідна земля» та лексемами *левади, стави, вітряки, садок, гай, соловейко*: «Так наче тепер стою я серед зеленого поля і дякую Бога, а сонце нижче, нижче западає, красним променем б'ючи по *левадних вербах*, по *вітряках* крилатих, по високих могилах» [6, с. 188]; «Чужа стороно, далека земле холодна, не плодюча... Нема в тобі нашого *дерева густого, кучерявого*, наших трав шовкових, наших квіток дубрівних... Не чути в тобі *соловейка* весняного...» [6, с. 204]; «*Левади* рідні, голосні, співучі! *Стави* з шумливими вербами!» [6, с. 205].

Рослинний світ у творах Пантелеймона Куліша представлений типовими пісенними реаліями *хміль, дуб, верба, тополя, рута, папороть, маки, лілії, калина, явір, сон-трава*. Поєднуються ці номінації з епітетами різного характеру, серед них і уснопоетичні означення: *дуб кучерявий, дикий хмель, густі верби, кучерява рута, біла тополя*. На фольклорно маркованих зіставленнях людини і рослини автор будує порівняння: «Орися, *як біла тополя* в леваді» [6, с. 174]; «...Орися поміж ними, – і *як мак у городі* всі квіти закрашає, так вона сиділа поміж своїми дівчатами» [6, с. 176]; «Покохала Маруся Прохора – *мов хмелина* коло нього в'ється» [6, с. 193]; «Ігнат високий та рівненький собі, *мов ясенок»*[6, с. 198]; «Кажуть, в Обушихи Дочка – *як калина»* [6, с. 280]; «Схилилась над братом, У чорних серпанках, *Як верба* над водою...» [6, с. 298].

Лексеми на позначення тварин і птахів у творах Пантелеймона Куліша виступають носіями певної символіки. Так, символом смерті, вісником зла

виступає *пугач*: «Ой злетів *пугач* На високу браму, Та як пугу, та пугу! Ой чує, чує Козацьке серце Якусь велику тугу» [6, с. 324]; «Крикнув *пугач* пугу! Земля застогнала, Заревла її утроба, Огнем запалала» [6, с. 326]; «...деколи й *пугач* скаже своє смутне пугу!» [6, с. 84].

На позначення реалій природи Пантелеймон Куліш використовує традиційні лексеми народнопісенного словника: *зоря, сонце, місяць, небо, вітер, хмари, роса*. У контексті вони нерідко функціонують у поєднанні з типовими для фольклору епітетами: *ясная зоря, повний місяць, ясне небо, чисте небо, чорна хмара, буйний вітер, чиста роса* тощо. Ці лексеми є основними компонентами фольклорних порівнянь, що підсилюють портретну ознаку: «...І очі, *мов зорі,* тихо, любо грають» [6, с. 289]; «Маруся, *мов зоря красна*...» [6, с. 194]; «Очі сяють, *як зорі,* – справді, кажуть, *як зорі*, ті очі сіяли» [6, с. 196]; «За сю мову наградив мене Яків Дундученко поглядом таким, *наче сонце* з-за хмари визирнуло» [6, с. 216].

Елементи народнопоетичних засобів виразності помітні й у *метафорах-уособленнях*, що є назвами відповідних реалій природи: «*Місяць* почав ізіходити; *рогом у землю вперся*, піднявсь угору. ...Тілько *зорі всміхнулися. Вечір насупився*; кукурікнули на сідалі півні» [6, с. 188]; «Мов я на Божий світ народився, мов уперше побачив, як *сонечко* за землю *криється* і Божа *роса* холодом по полю *дише»* [6, с. 188]; «*Місяць* у церкву крізь ґрати *зазирає*, щось *ніби шамкає*...» [6, с. 190]; «Про Жовтії Води І про Корсунщину *Шепче вітер* по дібровах» [6, с. 310].

Загалом, Пантелеймон Куліш активно залучає засіб *персоніфікації* рослинного, тваринного та предметного світу. Так, пейзаж, явища природи в нього персоніфікуються, відбиваючи народні уявлення про природні стихії та реалії: «Солов'ї з обох боків ставу по вербах висвистували; *озвалася вода стома голосами. Зорі* наче потонули в ставу і повз берег тремтіли, розливались іскорками та й знов у глибину поринали і тихо в глибині сяли, ти б сказав, *розмовляли з небесними зорями*» [6, с. 202]; «*Закричали* страшним криком Всі *луги й діброви* Та й *замовкли*, – ведуть люде Тихії розмови» [6, с. 288].

Міфопоетичне сприйняття виявляється в зображенні дійових осіб, зокрема у використанні такого засобу, як *гіпербола*. Гіперболізована метафора конкретизує: а) психологічно-емоційний стан особи, як-от: «Не йшла Оленка – *на крилах летіла*» [6, с. 210]; «Далеко тепер десь Ігнат сидить, знакомого голосу не чуючи; а Оленка лягла спать та й *підплила гарячими слізьми* в коморі» [6, с. 202]; б) надприродні можливості: «І сина держать коло неї, щоб не влизнув, бо знало все село, що його *й конем не доженеш*» [6, с. 201].

Активно послуговується автор моделлю гіперболи, змальовуючи страхіття війни часів гайдамаччини: «*Пустиня* ся, *засіяна пожарищами й людськими кістками*, ще раз досталась у шляхетські руки...» [6, с. 213]; Убиралась наша хата Пишними квітками; *Обливалась* наша хата *Кров'ю і сльозами*» [6, с. 269]; Шляхетською *кров'ю Вали позливаєм*, Благородним нашим *трупом Рови зарівняєм*» [5, с. 319]; «Ой не взяти вам лицаря Голими руками Уже ж ваша гайдамацька *Тече кров ріками*» [6, с. 354].

Автор не обмежується вживанням фольклорних зразків, а творить і свої, свіжі, авторські перенесення та перефрази: *вода – кришталь* (прозорість), *літо червоніє* (краса, молодість), *біла зима* (старість): «...із-за сивої бороди старого Гриви, *із-за білої зими червоніє літо* – повен віз дівчат у квітах да в намисті...» [6, с. 179]; «...сонце як заблищить саме в тім місці, де *вода* рине через каміння, то ти б сказав, що то не вода, а саме *чисте скло*, самий *дорогий кришталь* рине з гори і б'ється на *дрібні склянки* об каміння» [6, с. 176].

У мові творів, стилізованих під фольклорні зразки, письменник часто використовує таку народнопісенну формулу, як *постійні епітети*, велику групу яких становлять ті, що актуалізують народні уявлення про людську вроду: *пишний зріст, хороша врода, білі руки, чорні бровенята, карі очі, врода козацька, козаки чубаті, дочка ясноока* тощо. Постійні епітети, за допомогою яких автор дає персонажам портретну характеристику, можуть прямо чи опосередковано вказувати на вік героя, його соціальний стан: *сивий дід, стара мати, молодий вус, діди сивоусі, чорний вус, сиве волосся, сиві брови, пишний князь, бурлака безрідний, вбога сирота*: «*Сотник* верхи, *сивий*, як голуб, *у*

золотому жупані, у *собольовій шапці* з оксамитним зеленим верхом» [6, с. 195]; «А то трошки зблід на личеньку, то *чорні брови* й *молодий вус* наче шовком йому те *свіже молоде обличчя* закрасили» [6, с. 200]; «*Чоловік* справді вже був *сивий*, а *жінка чорноброва* й *молоденька*» [6, с. 103].

Змальовуючи добу козаччини, Пантелеймон Куліш використовує епітети із загальною оцінною семантикою, побудовані на контрастах. Так, означення *козацька* поєднує з іменниками *слава, врода, воля, сила, доля*, а самі козаки постають як *крилатії орли*, *вольнії птиці*. Іменник *шляхта* означений епітетами з негативним забарвленням *клята, лукава, несита*: «Щоб ізнов воскресла *Козацькая сила І шляхетським клятим трупом* Дніпро загатила» [6, с. 278]; «Козаченьки, батьки мої, *Крилатії орли* мої!» [6, с. 281].

Крім того, прозові поетичні контексти свідчать про широке вживання автором постійних епітетів на означення просторових понять, територій, українського ландшафту (*широкий шлях, битая дорога, скеля крутая, чисте поле, трава висока, синє море, чисте небо*); абстрактних понять (*велика тривога, свята воля, лиха година*) та ін.

Часто роль художніх означень у творах Пантелеймона Куліша виконують *прикладки*: «Знай же, що вона й тепер під водою, і стережуть її такі козарлюги, як козак Байда, як Сомко Мушкет, або Морозенко і інші *лицарі-невмиваки*» [6, с. 223]; «Після цього гайдаматствували по лядській Україні тільки *запорожці-волоцюги* малими купами» [6, с. 213]; «*Козаченько-безбатченко* Шляхті прислужився, Що, границі граничивши, Він у славу вбився» [6, с. 309].

Функціонально активними у творах Куліша є різноманітні *повтори,* властиві народнопісенній мові. Задля посиленого вияву ознаки письменник використовує редуплікові одиниці (*держусь-держусь, далеко-далеко, хутко-хутко, широко-широко*) та парні синоніми (плеоназм): *думаєш-гадаєш, буркочуть-говорять, серцем-душею, гляну-задивлюся, реве-бушує, виспівує-славить, ясен-крилатий* тощо. «Розірветься з *болю-жалю* Серце голубине; *Заспіває-заридає* Уся Україна» [6, с. 293]; «Припала вона до книжок, наче до вікна високого, що з його *далеко-далеко*, *широко-широко* по світах видно»

[6, с. 206]. Найулюбленішим авторським засобом є стилістична фігура *тавтологія.* Підсилення слова його модифікованим варіантом створює експресію, повертає слову його первісну образність, підвищує виразність тексту, посилює емоційний вплив на читача, збагачує вислів додатковими нюансами – і змістовими, і експресивними: *у труби трублять, вік звікувати, оповідь оповідати, голосом голосить, давня давнина, дивом дивувала, вольна воля, паном панувати, високої високості, бігом бігти, криком кричати, слава славна, жар жаром, радить раду, у чужій чужині* та ін. «*Бігом бігти* за ними, *криком кричати*: «Синочку! Ігнаточку!..» [6, с. 202]; «*Гарні-ненаглядні* діди сивоусі, Мов голубів пара, *сивих-волохатих*, *Буркочуть-говорять*, мов у *дзвони дзвонять*» [6, с. 289]. Тавтологічні сполуки, по-перше, впливають на ритміко-інтонаційну будову вірша, на мелодійність пісенної мови, по-друге, повтор спільнокореневих слів сприяє експресивності художнього мовлення, підкресленню його високого звучання порівняно з нейтральним розмовним мовленням [2, с. 88].

Чи не найбільше ментальність українців розкривається (на мовному рівні) у функціонуванні емоційно забарвленої лексики, в якій домінують слова з відтінком ніжності, голубливості, пестливості. Наявність експресивних одиниць у творчості Пантелеймона Куліша зумовлена індивідуально-авторським сприйняттям, його ставленням, оцінкою того чи іншого явища. Ліричний струмінь створюється через використання відповідних іменників (*соловейко, губоньки, молодичка, кожушок, одежинка, віконечко, брівоньки, офіцерик, козаченьки, серденько*, *правдонька*); прикметників (*сердешненький, старенький, лагідненький*, *молодесенький*); прислівників (*лагідненько, веселенько, близенько*, *пильненько*). Серед здрібніло-пестливих назв переважають іменники, словотвір яких більш активний і різноманітний порівняно з іншими частинами мови [3, с. 54].

Здрібніло-пестливі форми – типова ознака народнопісенних звертань до дівчини, хлопця, матері, батька, до всього, що оточувало людину і в чому вона хотіла бачити тільки добре й ніжне ставлення, наприклад: «То заграє, то заниє

Серце голубине... Стережися *Настусенько*, Лихої години!» [6, с. 275]; «Ой *серденько* закритеє, Тихий раю, тихий раю! Ніхто тебе не нівечить, Бо не знає, бо не знає» [6, 269]; «*Матінко* моя рідна! – каже Оленка...» [6, 202].

Одна з особливостей фольклорної тональності, відображена в поезії й прозі Пантелеймона Куліша, виявляється в частому вживанні різноманітних *звертань*: до рослин, тварин, явищ природи «Процвітає в саду квітка... *О траво висока*! Закрий її, сховай її Від людського ока» [6, с. 272]; «Ой *сон-траво* і ти, *зоре*! Густіше бриніть... А ти, *водо дзюркотлива*! Течи із ставка У Сулу зеленолугу... Там моя дочка» [6, с. 306]; до України «Ой ти мене, *Україно*, Кохання навчила...» [6, с. 358]; «Прокинься, *Вкраїно*, Вже сонечко сходить...» [6, с. 333]; до Бога «Цвіте ясний, цвіте красний! Не довго цвітеш; На хвилину, *милий Боже*, Щастя нам даєш» [6, с. 306]. Фольклорні форми звертань як засоби вторинної номінації застосовуються до коханої та коханого: «Кличеш мене, *моя зоре*, На тайну розмову, – Не почую я довіку Коханого слова» [6, с. 349]; «Рано, рано ти, *мій орле*, Піднявсь воювати, Необачних, безталанних Розуму навчати» [6, с. 351]. Часто звертання до людей у Куліша виявляє позитивну або негативну оцінну семантику. Так, до козацької старшини автор звертається *пани-браття, отамання сивоусе, пишний князю*, а до шляхти – *людоїди, навіжені, упиряки*.

До фольклорних засобів, ужитих Пантелеймоном Кулішем у прозових і поетичних творах, належать *традиційні числівникові форми*. Найчастіше автор використовує числівники: *три, триста, сто*; лічильні іменники: *пара, десяток, сотня*: «Було, чи треба кому з молодого козацтва, чи не треба чого у Війтовці, іде за *сто верст*, аби тілько побачити, що там за дочка у сотника Таволги...» [6, с. 174]; « Що ж то за весілля скоїлось, то й сказати не можна! Уся *сотня* гуляла *три* дні і *три* ночі» [6, с. 195]; «*Триста* коней з дому З Гунею втікало; *Три тисячі* до Богдана У Січ прибувало» [6, 279].

Також часто вживаними є народні фразеологізми з часовим і просторовим значенням: «...уже на сході *зоря перемагає місяць*» [6, с. 88]; «...в нас по хуторах *до зорявого неба* або вранці *до схід сонця на росі* люде щирим серцем

моляться...» [6, с. 181]; «Проспав до *третіх півнів*» [6, с. 229]; «...є такі люде, що про користь та набуток байдуже, а все кудись далеко *за край світа* зазирають...» [6, с. 182].

Кольорова гама у творчості Пантелеймона Куліша окреслена лексемами, що домінують і в народнопісенних текстах, як-от: *золотий, білий, зелений, червоний, синій, чорний*. Усталеними в мовній картині світу і творах письменника є сполуки: *зелена трава, біла зима, червона калина, біле віття, імла синя, зелені левади, сині горби* та ін. Часто трапляються дієслова, утворені від прикметників, що позначають кольороназви: «Поміж балок Жовті води Кров'ю *червоніють*; По городах обгорілі Дворища *чорніють*» [6, с. 272]; «...сонечко, заходючи, *червонить білу* хату і людську тінь по *зеленому* рясту *чорними* смугами кидає» [6, с. 210].

З естетичної концепції Куліша як романтика випливає така особливість мови його творів, як метонімічна заміна назви предмета його епітетом: замість *бандура* використовує слово *тридцятиструнна*, *встане червоне знов ніби з раю*, тобто *сонце*, *чорнобривець – хлопець, рожа садова – дівчина*, *орли сизокрилі*, тобто *козаки*. Шкода, шкода *чорнобривця* По степах шукати, Щоб з *рожею садовою* Докупи зв'язати!» [6, с. 272]; «Розлітались різно *Орли сизокрилі*, *Молодих орлят* на здобич Налітати вчили» [6, с. 279].

Хоча Пантелеймон Куліш у своїй і поетичній, і прозовій творчості досить активно послуговувався народнопісенним джерелом, та все ж він «був далекий од думки звести українську літературу до фольклорно-нарисового, фольклорно-стилізаційного варіанта» [6, с. 9].

Як зазначав М. Зеров, Пантелеймон Куліш «не підробляється під народний вислів, навпаки: він хоче, використавши все потенціальне його багатство, пристосувати його до вищих задач, витягти його із стану «змужичілості» [4, с. 286]. І далі, нехай ще він «не цілком звільнився від присолодженості пісенного стилю, але дав разом з тим і прекрасний приклад вирощування на його ґрунті «художливо-кунштовного слова» [4, с. 288].

Література

1. Взаємодія усних і писемних стилів мови: монографія / відп. ред. М. Пилинський. Київ, 1982. 180 с.
2. Грицютенко І. Естетична функція художнього слова (В українській прозі 30-60-х рр. XIX століття) Львів, 1972. 180 с.
3. Єрмоленко С. Фольклор і літературна мова. Київ, 1987. 248 с.
4. Зеров М. Твори: В 2 т. / Упор. І. Кочур, Д. Павличко. Київ, 1990. Т. 2. 601 с.
5. Козловська Л. Лінгвостилістична категорія народнопісенності в стилістичній системі української літературної мови Слово. Стиль. Норма (Збірник наук. праць, присвячений 65-річчю з дня народження доктора філологічних наук, професора С. Єрмоленко) / Відп. ред. Н. Сологуб. Київ, 2002. С. 34–39.
6. Куліш П. Твори: В 2 т. / П. Куліш – Київ, 1998. Т. 1. 752 с.
7. Нахлік Є. Не „список з натури, а „самовладний мир» (Естетичні засади Куліша-літературознавця) // Слово і час. 1994. № 7. С. 7–13.

Вікторія Ткачук

м. Вінниця

(Наук. керівн. – канд. філол. наук, доц. Савчук Т. В.)

ТРИКОМПОНЕНТНІ СЕМАНТИЧНІ ЄДНОСТІ З ДВОМА ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ПРИДІЄСЛІВНИМИ КОМПОНЕНТАМИ В СТРУКТУРІ УКРАЇНСЬКОГО РЕЧЕННЯ

Анотація

У статті проаналізовано специфіку лексичного наповнення та граматичних параметрів складників трикомпонентних семантичних єдностей, утворених синсемантичними дієсловами і двома обов'язковими придієслівними компонентами об'єктного значення, на матеріалі сучасної української прози.

Ключові слова: *синсемантичне дієслово, семантична єдність, обов'язковий компонент прислівної залежності.*

Аннотация

У статтье проанализированы особенности лексического наполнения и грамматических параметров составляющих трикомпонентных семантических единств, образованнных синсемантичными глаголами и двумя обязательными приглагольными компонентами объектного значения, на материале современной украинской прозы.

Ключевие слова: *синсемантичний глагол, семантическое единство, обязательный компонент приглагольной завистимости.*

Summary

The article analyzes the specifics of lexical filling and grammatical parameters of the constituents of three-component semantic unities, formed by semantic verbs